

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

Fjalitë me paskajore - Infinitivsätze mit zu

Категорија на лекцијата: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni ndërtimin e fjalive me zu plus paskajore, foljet dhe shprehjet që e kërkojnë atë, vendin e zu te foljet e ndashme, si dhe rastet kur zu nuk përdoret.

Fjalitë me paskajore - Infinitivsätze mit zu

Përmbledhje e mësimit

Fjalja me paskajore është një fjali e varur pa kryefjalë të vetën: kryefjala kuptohet nga fjalja kryesore. Ajo ndërtohet me **zu + paskajore**, të cilat qëndrojnë **në fund**.

Çfarë do të mësoni?

- Ndërtimin bazë me **zu**.
- Foljet, mbiemrat dhe emrat që e kërkojnë.
- Vendin e **zu** te foljet e ndashme.
- Rastet kur **zu** nuk vihet.

Ndërtimi bazë

Gjermanisht: Ich habe vor, nächstes Jahr nach Deutschland zu fahren.

Shqip: Kam ndër mend të shkoj vitin e ardhshëm në Gjermani.

Vini re: kryefjala shprehet vetëm një herë, në fjalinë kryesore. Ekuivalenti më i afërt në gjuhën shqipe është lidhja me të.

Foljet që kërkojnë zu

Folja	Shqip	Shembull
versuchen	përpiqem	<i>Ich versuche, pünktlich zu sein.</i>
hoffen	shpresoj	<i>Wir hoffen, dich bald zu sehen.</i>
vergessen	harroj	<i>Vergiss nicht, mich anzurufen.</i>
anfangen / beginnen	filloj	<i>Er beginnt, Deutsch zu lernen.</i>
aufhören	ndaloj	<i>Hör auf, so laut zu sprechen.</i>
vorhaben	kam ndër mend	<i>Ich habe vor, umzuziehen.</i>
sich freuen	gëzohem	<i>Ich freue mich, dich zu treffen.</i>

Folja	Shqip	Shembull
Lust haben	kam dëshirë	<i>Hast du Lust, ins Kino zu gehen?</i>

Me mbiemra dhe emra

- *Es ist wichtig, jeden Tag **zu üben**.* — Është e rëndësishme të ushtrosh çdo ditë.
- *Es ist schwer, Deutsch **zu lernen**.* — Është e vështirë të mësosh gjermanisht.
- *Ich habe keine Zeit, ins Kino **zu gehen**.* — Nuk kam kohë të shkoj në kinema.
- *Er hat die Möglichkeit, im Ausland **zu studieren**.* — Ai ka mundësinë të studiojë jashtë.

Foljet e ndashme

Te foljet e ndashme, **zu** futet *midis* parashtesës dhe rrënjës, dhe e gjitha shkruhet si një fjalë:

- *anrufen* → **anzurufen**
- *aufstehen* → **aufzustehen**
- *einkaufen* → **einzukaufen**
- *umziehen* → **umzuziehen**

Kur NUK përdoret zu

Pas	Shembull	Shqip
foljeve modale	<i>Ich kann schwimmen.</i>	Di të notoj.
werden (e ardhmja)	<i>Ich werde kommen.</i>	Do të vij.
sehen, hören	<i>Ich höre ihn singen.</i>	E dëgjoj duke kënduar.
lassen	<i>Ich lasse das Auto reparieren.</i>	E jap makinën për riparim.
gehen, bleiben	<i>Ich gehe einkaufen.</i>	Shkoj për pazar.

um ... zu për qëllim

Kur fjalia shpreh qëllim dhe kryefjala është e njëjtë, përdoret **um ... zu**:

Gjermanisht: Ich lerne Deutsch, um in Deutschland zu arbeiten.

Shqip: Mësoj gjermanisht për të punuar në Gjermani.

Presja

Presja para fjalisë me paskajore është e detyrueshme kur fjalia përmban gjymtyrë të tjera përveç **zu** + folja, dhe gjithmonë pas *um*, *ohne*, *statt*.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
--------	---------	-----------

<i>Ich hoffe, dass ich dich zu sehen.</i>	Ich hoffe, dich zu sehen.	ose <i>dass</i> , ose <i>zu</i> , jo të dyja
<i>Ich versuche zu pünktlich sein.</i>	..., pünktlich zu sein.	<i>zu</i> qëndron para foljes në fund
<i>zu anrufen</i>	anzurufen	<i>zu</i> futet në mes
<i>Ich kann zu schwimmen.</i>	Ich kann schwimmen.	pas modaleve pa <i>zu</i>
<i>Ich lerne Deutsch, um ich arbeite.</i>	..., um zu arbeiten.	<i>um ... zu</i> nuk merr kryefjalë

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja përdor lidhoren me të dhe e **zgjedhon** foljen: Përpiqem **të jem** i saktë. Gjermanishtja e lë foljen në paskajore dhe e dërgon në fund. Prandaj **të jem** nuk përkthehet me një folje të zgjedhuar, por me *zu sein*.

Përmbledhje e shkurtër

- *zu* + paskajore, në fund të fjalisë.
- Foljet e ndashme: *anzurufen*.
- Pa *zu* pas modaleve, *werden, sehen, hören, lassen, gehen*.
- Qëllimi: *um ... zu*.

Këshilla praktike për ushtrime

1. Mësoni foljen bashkë me strukturën: *vorhaben, ... zu ...*
2. Shkruani pesë plane për vitin e ardhshëm me *Ich habe vor, ... zu ...*
3. Ushtroni posaçërisht foljet e ndashme me *zu* në mes.